

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์ผู้ชมชาวต่างประเทศทางโทรทัศน์ : กรณีศึกษานิตยภัตติศึกษาเฉพาะ โครงการสำหรับผู้บริหาร" นี้ แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ คือ 1. ลักษณะรายการชาวต่างประเทศทางโทรทัศน์ในปัจจุบัน และ 2. ความต้องการชาวต่างประเทศ, ทรัพยากรชาวต่างประเทศ, และสิทธิของการสื่อสาร ซึ่งในส่วนแรกเป็นการศึกษาสภาพโดยรวมของชาวต่างประเทศในปัจจุบัน ในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผู้ผลิตหรือผู้คัดเลือกชาวต่างประเทศ โดยเน้นทางด้านองค์กรและกระบวนการคัดเลือกชาวต่างประเทศ รวมทั้งการวิเคราะห์เนื้อหาชาวต่างประเทศในปัจจุบันอย่างคร่าว ๆ และในส่วนที่สองเป็นการศึกษาผู้ชมชาวต่างประเทศโดยแยกการวิเคราะห์ ความต้องการ ทรัพยากร และสิทธิ ที่มีต่อประเภทของชาวต่างประเทศ, เวลาในการออกอากาศและคุณค่าของชาวต่างประเทศ

จากการศึกษาผู้ผลิต หรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการคัดเลือกชาวต่างประเทศพบว่า ในประเด็นเกี่ยวกับโครงสร้างขององค์กรชาวต่างประเทศของสถานีโทรทัศน์โดยทั่วไป มีลักษณะเป็นองค์กรแฝงซ้อนอยู่กับองค์กรข่าวของสถานีโทรทัศน์ และมักมีเจ้าหน้าที่ประจำองค์กรชาวต่างประเทศ ในปริมาณน้อยเมื่อเทียบกับบุคลากรในการผลิตข่าวในประเทศ บุคลากรจึงประกอบไปด้วยบรรณาธิการชาวต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่แปลและเรียบเรียงข่าวต่างประเทศเท่านั้น

ลักษณะการผลิตข่าวต่างประเทศไม่อาจเรียกว่า สถานีโทรทัศน์แต่ละสถานีผลิตข่าวต่างประเทศได้อย่างเต็มปากเต็มคำ เนื่องจากกระบวนการผลิตที่แท้จริงนั้น ผ่านขั้นตอนการกรองมาแล้วจากผู้สื่อข่าวและบรรณาธิการของสำนักข่าวต่างประเทศ หน้าที่ของบุคลากรในองค์กรชาวต่างประเทศจึงตกอยู่ในภาวะของการมีหน้าที่คัดเลือก แปล และเรียบเรียงหรือจัดลำดับข่าวเพื่อนำออกอากาศเท่านั้น

นอกจากนี้ ยังพบว่า สถานีโทรทัศน์แต่ละสถานีมีการแปลข่าวด้วยภาษาที่แตกต่างกันออกไป แต่การคัดเลือกชาวต่างประเทศเพื่อนำมาออกอากาศนั้นมี

ลักษณะคล้ายคลึงกันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคัดเลือกข่าวที่ค่อนข้าง จะเป็น ข่าวสถานการณ์ปัจจุบันในมุมโลกที่เกิดเหตุการณ์ซึ่งมักจะเป็นประเด็นปัญหา หรือ เกิดความขัดแย้ง (Conflict) ขึ้น ข่าวนั้นมักจะได้รับการคัดเลือกออกอากาศ ทุกสถานีด้วยเวลาใกล้เคียงกัน ความแตกต่างอันจะพึงมีได้นอกจากจะเป็นการ แปรข่าวด้วยภาษาต่าง ๆ กันแล้ว ยังประกอบไปด้วยวิธีการนำเสนอข่าวต่าง- ประเทศ ที่สถานีโทรทัศน์บางสถานีเพิ่มเติมความแปลกใหม่เข้าไปด้วย เหตุผล ต่าง ๆ กัน เช่น ช่อง 5 มีการชื่อนักขรรชนภาพ (Subtitle) เป็นภาษาอังกฤษ ด้วยเหตุผลที่จะให้ผู้ชมที่เป็นชาวต่างประเทศในประเทศไทยมีโอกาสได้ รับทราบความเป็นไปของโลกไปพร้อม ๆ กันกับคนไทยซึ่งรู้ภาษาไทยเป็นอย่างดี รวมทั้ง การชื่อนักขรรชนภาพข่าวขณะที่มีการออกอากาศข่าวที่ไม่ต้อง การให้รายละเอียดด้วยเสียงของผู้ประกาศ, ช่อง 3 มีการพาดหัวข่าวต่าง- ประเทศ ในลักษณะเดียวกับการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ ในขณะที่ช่อง 11 มีการชื่อนักขรรชนภาพข่าวไทยที่เป็นการสรุปย่อเนื้อหาของข่าวที่ขยายความมากกว่า หัวข้อข่าวลงบนภาพข่าวด้วยเช่นกัน, ส่วนช่อง 7 พยายามใช้เทคนิคการจัดวาง ภาพบนจอก่อนตัดเข้าภาพข่าวในลักษณะเดียวกับ การวาง Lay out บนหน้า หนังสือทั่วไป ขณะเดียวกันช่อง 9 ก็พยายามให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ข่าว สถานการณ์มากขึ้น จนเกือบกลายเป็นส่วนหนึ่งของรายการข่าว นอกจากนี้ การ เรียงลำดับข่าวที่รับมาจากสำนักข่าวเดียวกัน เพื่อนำออกอากาศในวันเดียวกัน ก็ยังแตกต่างกันไปด้วย แต่สิ่งหนึ่งที่ค่อนข้างจะเหมือนกัน ก็คือ การแบ่งแยก ประเภทของข่าวระหว่างข่าวในประเทศกับข่าวต่างประเทศ เนื่องจากบรรณา- ธิการข่าวของสถานีโทรทัศน์ส่วนใหญ่เห็นว่า ข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับต่างประเทศที่ ทางสถานีส่งผู้สื่อข่าวไปทำข่าวเองนั้นถือเป็นข่าวในประเทศ ส่วนข่าวที่รับมาจาก สำนักข่าวต่างประเทศ หรือสถานีโทรทัศน์ในต่างประเทศนั้นจึงจะถือเป็นข่าว ต่างประเทศ ซึ่งการแบ่งประเภทของข่าวเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า เป็นการแบ่ง โดยยึดถือแหล่งข่าวต่างประเทศเป็นหลัก ว่าต้องเป็นข่าวที่มาจากสำนักข่าวต่าง- ประเทศเท่านั้นไม่ใช่ผลิตเอง จึงจะถือเป็นข่าวต่างประเทศ ในขณะที่หลักสากล ของข่าวทั่วโลก ถือว่า เนื้อหาของข่าวต่างประเทศจะเป็นตัวชี้ว่า ข่าวใดเป็น ข่าวต่างประเทศ ไม่ใช่ตัดสินจากแหล่งข่าว ซึ่งหลักสากลนี้มีความเป็นสากล (international) มากกว่า

กรณีการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวต่างประเทศ ที่ออกอากาศทางสถานี โทรทัศน์ในปัจจุบัน พบว่า สถานีโทรทัศน์แต่ละสถานีมีการออกอากาศข่าวที่มีเนื้อ- หาเหมือนกันเป็นส่วนใหญ่ แต่อาจใช้เวลาในการนำเสนอข่าวแตกต่างกัน ซึ่งเป็น

ปัจจัยทางด้านเวลา นอกจากนี้ยังพบว่า ชาวต่างประเทศส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับประเทศในทวีปตะวันออกกลาง ซึ่งอาจตั้งข้อสังเกตได้ 2 ประเด็นใหญ่ ๆ คือ ประเด็นแรก มีนักข่าวของสำนักข่าวต่างประเทศที่ไทยซื้อข่าวมาประจำอยู่ที่วีนนั้นมาก และประเด็นที่ 2 เนื้อหาข่าว ณ จุดที่ตั้งของประเทศเหล่านั้นเป็นจุดที่เกิดความขัดแย้งและเป็นปัญหาอยู่เสมอ จนผู้สื่อข่าวหรือบรรณาธิการของสำนักข่าว เห็นความสำคัญของเหตุการณ์ในประเทศเหล่านั้นได้ดีและ เชื่อว่าน่าจะเป็นข่าวที่ผู้ชมจะให้ความสนใจ

การวิเคราะห์ผู้ชมข่าวต่างประเทศที่เป็นผู้บริหาร พบว่า

ผู้ชมที่เป็นผู้บริหาร มีลักษณะการใช้สื่อที่มีความบ่อยครั้งในการชมในระดับปานกลาง และใช้เวลาในการชมข่าวต่างประเทศทางโทรทัศน์จากสถานีโทรทัศน์ต่างกัน คือ ช่อง 5 มากที่สุด รองลงมาคือ ช่อง 7, 3, 9 และ 11

ผู้ชมที่เป็นผู้บริหารมีการใช้สื่อเพื่อสนองความต้องการของตนเอง โดยให้ความสนใจต่อรายการข่าวต่างประเทศทางโทรทัศน์ ในประเด็นต่าง ๆ พอสมควร

สำหรับผู้ชมที่มีความต้องการให้มติดีเกี่ยวกับความต้องการ, ทรัพยากร และสิทธิของการสื่อสารเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศเพิ่มขึ้นนั้น พบว่า

ผู้ชมส่วนใหญ่ ต้องการชมข่าวเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นมากที่สุด และคิดว่าควรเพิ่มทรัพยากรข่าวต่างประเทศประเภทข่าวเศรษฐกิจขึ้นมากที่สุดด้วยเช่นกัน รวมทั้งยังเห็นว่า ในปัจจุบันนี้มีสิทธิที่จะได้ชมข่าวต่างประเทศประเภทข่าวเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นมากที่สุด

นอกจากนี้ในประเด็นของเวลาในการออกอากาศ ผู้ชมส่วนใหญ่ต้องการให้เพิ่มเวลาในการออกอากาศข่าวต่างประเทศในช่วงดึก (21.00-24.00 น.) ให้มากที่สุด และควรเพิ่มปริมาณข่าวในช่วงค่ำ (18.00-21.00 น.) ขึ้นมากที่สุด ส่วนสิทธินั้นผู้ชมส่วนใหญ่เห็นว่า ในปัจจุบันนี้มีสิทธิที่จะได้ชมข่าวต่างประเทศในช่วงดึก (21.00-24.00 น.) เพิ่มขึ้นมากที่สุด

สำหรับประเด็นคุณค่าของข่าว หรือคุณสมบัติที่ดีของข่าวนั้นผู้ชมส่วนใหญ่ต้องการข่าวต่างประเทศที่มีคุณค่าเกี่ยวกับความสดเพิ่มขึ้นมากที่สุด ส่วนคุณค่าของทรัพยากรข่าวต่างประเทศในปัจจุบันที่ควรเพิ่มขึ้นมากที่สุดได้แก่ ความสดของข่าวต่างประเทศและในปัจจุบันผู้ชมส่วนใหญ่เห็นว่าสิทธิที่จะได้ชมข่าวต่างประเทศที่มีความสดของข่าวมีเพิ่มขึ้นมากที่สุด

จากการวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ ข้างต้น ทำให้พบว่ามึประเด็นที่ต้องเร่งแก้ไขอยู่บ้าง เนื่องจากความไม่สมดุลระหว่างความต้องการ, ทรัพยากรและสิทธิ ดังนั้นจึงวิเคราะห์ค่าดัชนีความเร่งด่วนด้านนโยบายต่อไปพบว่า

ประเภทของข่าวต่างประเทศที่ต้องเร่งแก้ไขที่สุดคือ ข่าวต่างประเทศประเภทข่าวกีฬา

เวลาการออกอากาศที่ต้องเร่งแก้ไขที่สุด คือ ช่วงกลางวัน (12.00-14.00 น.)

และคุณค่าของข่าวต่างประเทศ ที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนที่สุดคือ ความชัดเจนของข่าว

สำหรับผู้ชมที่มีความต้องการให้มิติเกี่ยวกับความต้องการ, ทรัพยากรและสิทธิของการสื่อสารเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศลดลงนั้น พบว่า

ผู้ชมส่วนใหญ่ ต้องการชมข่าววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ลดลงมากที่สุด และคิดว่าควรลดทรัพยากรข่าวต่างประเทศประเภทข่าววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีลงมากที่สุด รวมทั้งยังเห็นว่า ในปัจจุบันนี้มีสิทธิที่จะได้ชมข่าวต่างประเทศประเภทข่าวการเมืองลดลงมากที่สุด

ในประเด็นของเวลาในการออกอากาศ ผู้ชมส่วนใหญ่ต้องการให้ลดเวลาในการออกอากาศ ข่าวต่างประเทศในช่วงบ่าย (14.00-16.00 น.) ลงมากที่สุด และควรลดปริมาณข่าวในช่วงดึก (21.00-24.00 น.) ลงมากที่สุด ส่วนสิทธิที่ผู้ชมส่วนใหญ่เห็นว่า ในปัจจุบันนี้มีสิทธิที่จะได้ชมข่าวต่างประเทศในช่วงกลางวัน (12.00-14.00 น.) ลดลงมากที่สุด

ส่วนประเด็นคุณค่าของข้าว หรือคุณสมบัติที่ดีของข้าวนั้น ผู้มีส่วนใหญ่ต้องการให้ลดข้าวต่างประเทศที่มีคุณค่าเกี่ยวกับ ความแปลกประหลาดของเหตุการณ์ที่เป็นข้าวลงมากที่สุด ส่วนคุณค่าของทรัพยากรข้าวต่างประเทศในปัจจุบันที่ควรลดลงมากที่สุด ได้แก่ ความแปลกประหลาดของเหตุการณ์ที่เป็นข้าว เช่นกัน และในปัจจุบันผู้มีส่วนใหญ่เห็นว่า สิทธิที่จะได้ชมข้าวต่างประเทศที่มีความชัดเจนลดลงมากที่สุด

จากการวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ ข้างต้น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารที่ต้องการให้มิติทั้งสามลดลง ทำให้พบว่ามีประเด็นที่ต้องเร่งแก้ไขอยู่บ้าง ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความเร่งด่วนด้านนโยบายได้ดังนี้

ประเภทของข้าวต่างประเทศที่ต้องเร่งแก้ไขที่สุด สำหรับผู้ชมที่ต้องการให้มิติทั้งสามลดลงคือ ข้าวต่างประเทศประเภทข้าวราชสำนัก

เวลาในการออกอากาศที่ต้องเร่งแก้ไขที่สุด สำหรับผู้ชมที่ต้องการให้มิติทั้งสามลดลง คือ ช่วงบ่าย (14.00-16.00 น.)

คุณค่าของข้าวต่างประเทศ ที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนที่สุด สำหรับผู้ชมที่ต้องการให้มิติทั้งสามลดลง คือ ความหลากหลายในแง่มุมของข้าว

ความเร่งด่วนด้านนโยบายนี้ เพื่อให้เกิดความสมดุลในระหว่างความต้องการ, ทรัพยากรและสิทธิของการสื่อสารมากขึ้น ซึ่งเท่ากับว่าถ้าสามารถแก้ไขได้ก็จะเป็นการตอบสนองความต้องการของผู้ชมอย่างแท้จริง และทำให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผล และไม่มีการใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย หรือเกิดการขาดแคลนทรัพยากรจนเกินไป ขั้นตอนการแก้ไขนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้วางแผนการผลิตหรือผู้ผลิตที่เป็นกองบรรณาธิการข้าวต่างประเทศของสถานีโทรทัศน์แต่ละสถานีนั้นเอง

จากการศึกษาทั้งในส่วนของผู้ผลิต (กองบรรณาธิการข้าวต่างประเทศ) เนื้อหา และผู้รับ (ผู้ชมข้าวต่างประเทศทางโทรทัศน์ที่เป็นผู้บริหาร) เมื่อเปรียบเทียบทรัพยากรข้าวต่างประเทศทางโทรทัศน์ที่ทางผู้ผลิตมีให้ในปัจจุบัน กับความต้องการทรัพยากรข้าวต่างประเทศทางโทรทัศน์ของผู้ชมในปัจจุบันแล้ว พบว่า มีความไม่สอดคล้องกันหลายประการ

ผู้ชมที่เป็นผู้บริหาร อาจมีความต้องการชมข่าวต่างประเทศประเภทต่าง ๆ มากน้อยต่างกันไป แต่ด้วยข้อจำกัดของการรับข่าวจากสำนักข่าวต่างประเทศ จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ข่าวที่ทางสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทยมิได้ผลิตเองนั้น ต้องถูกจำกัดจำนวนข่าวเท่าที่สำนักข่าวที่สถานีโทรทัศน์แต่ละสถานีเป็นสมาชิกอยู่ส่งมาให้ การที่จะผลิตข่าวต่างประเทศประเภทต่าง ๆ ให้ตรงตามความต้องการ หรือเพื่อตอบสนองตามความต้องการของผู้ชมที่เป็นผู้บริหาร จากการวิจัยครั้งนี้ จึงมีข้อจำกัดอยู่บ้าง แต่ถ้าพิจารณาให้ลึกลงไปแล้ว สถานีโทรทัศน์บางสถานีสามารถรับข่าวจากสำนักข่าวได้หลากหลายมากขึ้น (หากมีทุน) และยังสามารถเลือกรายการข่าวที่เป็นข่าวรายงานพิเศษ (Scoop) ได้ตามประเภทของข่าวต่าง ๆ ได้ด้วย

ส่วนในเรื่องเวลาการออกอากาศข่าวต่างประเทศนั้น ผู้ชมที่เป็นผู้บริหารอาจต้องการเวลาในการออกอากาศในบางช่วงมากกว่าปกติ เช่น ช่วงค่ำ-ดึก เนื่องจากข้อจำกัดในการรับชมของตัวเอง แต่สถานีโทรทัศน์แต่ละสถานีก็อาจมีเหตุอันทำให้ไม่อาจเพิ่มเวลาการออกอากาศในช่วงดังกล่าวได้ ด้วยเหตุผลทางธุรกิจที่สถานียังคงต้องคงไว้เช่นกัน

ในด้านของคุณค่าของข่าวต่างประเทศ ก็คงจะคล้ายคลึงกับประเภทของข่าวต่างประเทศที่ทางผู้ชมอาจจะต้องชมข่าวที่มีคุณค่าบางอย่างมากกว่าคุณค่าอื่น ๆ ซึ่งบางครั้งสถานีโทรทัศน์ในฐานะผู้ผลิตก็ไม่อาจตอบสนองความต้องการเหล่านั้นได้ เนื่องจากเนื้อหาของข่าวที่รับมาเป็นตัวบังคับ แต่ในขณะที่เดียวกันคุณค่าที่เกี่ยวกับวิธีการที่จะได้มาซึ่งความสด ความถูกต้อง ความกะทัดรัด ความชัดเจน ความเป็นกลางและอื่นๆ ก็ยังเป็นสิ่งที่ไม่ไกลเกินความสามารถของสถานีโทรทัศน์แต่ละสถานีที่จะผลิตข่าวต่างประเทศที่มีลักษณะ เช่นนี้มาออกอากาศได้

ทั้งฝ่ายผู้ผลิต และผู้รับ ต่างก็มีเหตุผลของตนเอง ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเป็นเหตุผลที่เกี่ยวกับข้อจำกัดต่าง ๆ ที่ผู้ผลิตไม่สามารถตอบสนองผู้รับ และข้อจำกัดของผู้รับที่ไม่อาจคล้อยตามผู้ผลิตในทุกเรื่อง การแก้ไขปัญหาค่าประเด็นเหล่านี้จึงอยู่ที่การประนีประนอม ที่จะประสานประโยชน์ร่วมกันระหว่างผู้ผลิตและผู้รับ ทางฝ่ายผู้ผลิตจึงควรที่จะเร่งหาทางแก้ไขทรัพยากรช่างต่างประเทศที่ตนผลิตอยู่ และผู้รับก็ควรที่จะปรับความต้องการให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม เพื่อที่ผู้ผลิตจะได้ทำหน้าที่ของผู้ส่งสารที่ดีในกระบวนการสื่อสารมวลชน และผู้ชมข่าวต่างประเทศก็จะได้ทำหน้าที่ของผู้รับสารที่ดีในกระบวนการสื่อสารมวลชนด้วยเช่นกัน

ข้อจำกัดของการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์สำคัญที่จะสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ ทรัพยากร และสิทธิของการสื่อสาร เกี่ยวกับชาวต่างประเทศ เพื่อให้ทราบความคิดเห็นของผู้ชมในปัจจุบันในฐานะผู้รับสารว่า ความต้องการ และสิทธิของผู้ชมจะสอดคล้องกับทรัพยากรชาวต่างประเทศที่ผู้ผลิตมีให้หรือไม่ ในการสำรวจจำเป็นต้องใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจึงพบปัญหาในการเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างบางส่วนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการกรอกแบบสอบถาม แต่จะมีกลุ่มตัวอย่างบางส่วนที่ไม่เห็นความสำคัญของการวิจัยในครั้งนี้ จึงทำให้การขอรับคืนแบบสอบถามไม่สามารถเป็นไปได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย และก่อให้เกิดความล่าช้า รวมทั้งการกรอกแบบสอบถามแบบที่ไม่ใช้ความคิดก็พบอยู่มาก จึงจำเป็นต้องให้ผู้วิจัยจะต้องคัดเลือกออก รวมทั้งการวิจัยในครั้งนี้ไม่ค่อยได้รับความเต็มใจจากบุคลากรระดับสูงของบางสถาบันที่กลุ่มตัวอย่างศึกษาอยู่ ในการที่ผู้วิจัยจะไปสำรวจโดยแจกแบบสอบถาม จึงทำให้เกิดความยุ่งยากขึ้นพอสมควร ประกอบกับการไม่เห็นความสำคัญต่องานวิจัยนี้ของกลุ่มตัวอย่างบางส่วน ดังนั้นแบบสอบถาม ที่แจกไปจำนวนมากจึงไม่ได้รับคืน แม้ว่าเราจะดำเนินการขอรับคืนด้วยตนเองหลายครั้งหลายครา และให้เวลาในการกรอกแบบสอบถามค่อนข้างมากเหล่านี้จึงกลายเป็นข้อจำกัดสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่องชาวต่างประเทศในระดับต่อไป อาจทำการศึกษาเกี่ยวกับตัวผู้รับแบบลึกโดยการทำ Focus Group เพื่อให้ได้ข้อมูลความเห็นพ้องของกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กแต่มีความลึกมากกว่า ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ไม่สามารถทำ Focus Group ได้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหารที่มีภารกิจมากมาย และยังคงต้องปลีกเวลาส่วนหนึ่งมาศึกษาในโครงการสำหรับผู้บริหารอีก จึงทำให้ไม่สามารถจะนัดทำ Focus Group ได้ตรงกัน การทำ Focus Group จึงอาจต้อง เลือกกลุ่มตัวอย่างที่พอจะมีเวลาว่างมากกว่ากลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้

การศึกษาเกี่ยวกับชาวต่างประเทศ อาจมีประเด็นเกี่ยวกับการไหลของข่าวสารระหว่างประเทศให้ศึกษาได้อีก รวมทั้งบทบาทของสำนักข่าวต่างประเทศในการทำหน้าที่เป็นผู้รักษาประตู (gatekeeper) ของกระบวนการสื่อสารอีกด้วย